

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U TEŠNJU

Broj: 39 0 P 071640 23 P

Dana: 16.12.2024.godine

Općinski sud u Tešnju, sudac Željko Mandić, u pravnoj stvari tužitelja R. Z. sin Z. iz L. 482, općina T. zastupan po punomoćnici Azri Alić-Bedak odvjetnici iz Tešnja, protiv tuženika: 1. JP A. FBiH d.o.o. Mostar zastupanog po direktoru Lasić Denisu a po punomoći punomoćniku Dizdar Džemilu zaposleniku tuženika i 2., „E.-a.“ d.o.o.Sarajevo, zastupanog po direktoru Bučo Jasminu a po punomoći advokatskom društvu „Ademović, Nožica i Partneri“ d.o.o.Sarajevo, Maršala Tita broj 50/4, Sarajevo i punomoćnici Vulić Vlatki, radi naknade štete, VS 15.342,56 KM, nakon zaključenja glavne rasprave koja je održana dana 15.11.2024.godine, donio je dana 16.12.2024.godine slijedeću

P R E S U D U

Nalaže se tuženicima J. p. A. FBiH d.o.o. Mostar i „E.-a.“ d.o.o.Sarajevo, da tužitelju R. Z. sin Z. solidarno na ime naknade materijalne štete isplate iznos od 14.611,25 KM, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama računajući od 01.04.2023 godine pa do isplate, a sve u roku od 30 dana.

Nalaže se tuženicima Javnom poduzeću A. FBiH d.o.o. Mostar i „E.-a.“ d.o.o.Sarajevo, da tužitelju R. Z. sin Z. solidarno na ime troškova postupka isplate iznos od 4.630,00 KM u roku od 30 dana.

Odbija se zahtjev tužitelja u dijelu potraživanja troškova postupka preko dosuđenog iznosa i to za iznos od 210,60 KM, **kao neosnovan.**

Odbija se zahtjev tuženika Javno poduzeće A. FBiH d.o.o.Mostar kojim se traži da se tužitelj obveže da ovom tuženiku na ime troškova postupka isplati iznos od 1.080,09 KM, **kao neosnovan.**

Odbija se zahtjev tuženika „E.-a.“ d.o.o. Sarajevo kojim se traži da se tužitelj obveže da ovom tuženiku na ime troškova postupka isplati iznos od 5.125,00 KM, **kao neosnovan.**

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj u tužbi podnesenoj 13.09.2023.godine, nakon pozivanja na odredbe o nadležnosti suda u sporovima radi naknade štete, navodi da su prvotuženik kao investitor i drugotuženik kao izvođač radova 11.11.2022. godine zaključili ugovor o izgradnji dionice autoputa Vc Putnikovo brdo-Medakovo i da je tužitelj vlasnik i posjednik zemljišta označenog kao k.č.86/5 sa 1/1 dijela na kojem je sagradio porodičnu kuću i pomoćni objekat – štalu a koje nekretnine se nalaze iznad mikrolokaliteta gradnje vijadukta i tunela u mjestu T. na navedenoj dionici autoputa.

Tužitelj navodi da je za potrebe izgradnje autoputa i prolaska kamiona i mašina drugotuženik krenuo u izgradnju puta na parceli k.č.90 u naravi „nekategorisani put, javno dobro koje graniči sa parcelom tužitelja i spaja se sa regionalnim putem „Mravići-Tešanjka“ označenog kao k.č.1318 koji prolazi iznad porodične kuće tužitelja.

Tužitelj pojašnjava da je u okviru osposobljavanja za korištenje puta k.č.90 vršeno ravnanje terena, izvlačenje zemlje, obaranje stabala uz pomoć teških mašina, prolaskom teškim kamionima putem koje nije predviđen za mašine i kamione te težine te je na taj način došlo do slijeganja terena a posljedično i do oštećenja na kući tužitelja koja oštećenja je tužitelj primjetio u martu 2023.godine koja se ogledaju u ispuščenju horizontalnog potpornog zida, pojavljivanjem „trbuha“ u suterenu kuće u dužini od 8,2 metra i predulaza u dužini od 2 metra, kao i slijeganja dvorišta i ulaznog pločnika obloženog kamenom koji je popucao i odvojio se od zida kao i oštećenja pomoćnog objekta u vidu vertikalne deformacije zida.

Tužitelj navodi da je po saznanju za štetu angažiran sudski vještak građevinske struke Mostić Fadila iz Visokog radi izrade elaborata i utvrđivanja oštećenja, vještak je izvršio fotografiranje i snimanje objekta i našao da postoje navedena oštećenja nastala u procesu izvođenja radova na lokalnom putu koji graniči sa nekretninom tužitelja, a osim toga je tužitelj angažirao i vještaka građevinske struke Hrustić Aidu iz Gradačca radi utvrđivanja vrste, visine i uzroka štete koja je štetu procijenila u iznosu od 15.342,56 KM kako tužitelj i potražuje.

Tužitelj dalje navodi da se obratio tuženicima kao solidarnim dužnicima predočavajući im nalaze vještaka i zahtijevao naknadu štete na koje traženje je prvotuženik odbio smatrajući da je za štetu odgovoran drugotuženik kao izvođač dok se drugotuženik nije očitovao na odštetni zahtjev tužitelja.

Napomena je suda da je tužitelj konačno opredijelio tužbeni zahtjev izjavom punomoćnice na raspravni zapisnik u iznosu od 14.611,25 KM (konačno opredijeljen tužbeni zahtjev).

Prvotuženik u odgovoru tužbu zaprimljenom u sud 26.10.2023.godine osporava „osnov i visinu“ tužbenog zahtjeva tužitelja u cijelosti i predlaže da se isti odbije kao neosnovan.

Prvotuženi ističe i prigovore aktivne i pasivne legitimacije, ukazuje da tužitelj potražuje naknadu štete na objektu koji nije u njegovom vlasništvu, uz tužbu nije dostavio izvod iz zemljišne knjige niti bilo koji relevantan dokaz iz kojeg bi se moglo vidjeti da je tužitelj upisan kao vlasnik nekretnosti na kojim je navodno počinjena šteta i čiju naknadu potražuje.

Prvotuženik smatra da tužitelj kao nevlasnik objekta nije ovlašten da od tuženih kao trećih osoba potražuje naknadu štete (prvotuženik navodi stav sudske prakse Vrhovnog suda BiH zauzet u odluci broj Rev.138/87, Bilten broj 2/1988 koji glasi „vlasnik neposjednik, a neposjednik nevlasnik je ovlašten da traži naknadu štete zbog oštećenja stvari koje je prouzrokovalo treće lice“.

U vezi nedostatka pasivne legitimacije prvotuženika, prvotuženik potvrđuje da je investitor izgradnje autoceste na koridoru Vc i da je sa drugotuženikom kao izvođačem radova zaključio ugovor pod nazivom „izgradnja autoputa na koridoru Vc, dionica Tunel-Putnikovo brdo 2-Medakovo broj JP AC 1245-B-118-20 od 11.11.2022.godine“ kojim je ugovorom prvotuženik izgradnju dionice povjerio drugotuženiku i koji ugovor između ostalog sadrži klauzulu da svu štetu koja eventualno

nastane trećim licima usljed izvođenja radova snosi isključivo izvođač radova (podklauzula 17.1.1.Općih uslova ugovora FIDIC kao sastavnog dijela pomenutog ugovora).

Osim toga, tuženi je javna državna kompanija i isti nije vlasnik mašina odnosno strojeva kao opasnih stvari kojim su izvođeni radovi, niti se kao javna kompanija bavi bilo kakvom opasnom djelatnošću, pa ni sa ovog aspekta nije mogao prouzrokovati navodnu štetu, odnosno nije pasivno legitimisan u ovom postupku.

Međutim, nezavisno od prednje navedenog, prvotuženik osporava da su štetu na predmetnom uzrokovali radovi na izgradnji autoputa, već smatra da je ista posljedica nesolidne gradnje samog objekta na koju sugerije i uz tužbu dostavljeni, elaborat o izvršenom snimanju objekta rađen od strane vještaka građevinske struke Fadila Mostića dana 31.03.2023. godine jer u navedenom elaboratu se na stranici 38. u tabeli naslovljenoj kao „zapažanja i mišljenje“ ovaj vještak zapaža i ističe vidljivo lošu izvedbu stambenog objekta, uočene dilatacije na stepeništu, kao i nedovršenost pomoćnih objekata te ovaj nalaz suprotno tvrdnjama tužbe potvrđuje i da na potpornom zidu i pristupnom platou nema oštećenja, pa je evidentno da su tvrdnje tužioca tendenciozne.

Prvotuženik zaključuje da uzimajući u obzir naprijed navedeno, kao i činjenicu da uz tužbu nije dostavljena urbanistička i građevinska dozvola, niti odobren projekat na osnovu kojeg je predmetni objekat građen, prvotuženik opravdano sumnja u građevinsku solidnost predmetnog objekta kao i u kvalitet materijala ugrađenog u isti i da je jedini mogući uzrok utužene štete moći biti nesolidna gradnja i loš kvalitet ugrađenog materijala u objekat tužioca a ne radovi na izgradnju autoputa na koridoru Vc.

Prvotuženik u svakom slučaju, zbog otklanjanja prednjih nejasnoća predlaže da tužilac za spis dostavi urbanističku, građevinsku i upotrebnu dozvolu zajedno sa odobrenim i izvedenim projektom.

Prvotuženik smatra da su evidentirana minorna oštećenja objekta te osporava i visinu tužbenog zahtjeva, protivni se provođenju dokaza čitanjem nalaza i mišljenja vještaka građevinske struke Hrutić Aide koji je dostavljen uz tužbu jer isti nije rađen u sudskom postupku osiguranja dokaza nego na zahtjev tužitelja iz kojeg razloga prvotuženik ovaj dokaz smatra tendenciozom i da se nalaz ne može prihvatiti kao relevantan čak ni u formi isprave kao materijalnog dokaza, očekivano je da će se u postupku provesti vještačenje po nalogu suda i sporni nalaz nije ni potreban te bi eventualno provođenje istog nalaza moglo samo stvoriti konfuziju te čak i utjecati na kreiranje stručnog mišljenja vještaka koji bude određen u ovom sporu.

Prvotuženik ukazuje tužitelju da je tužitelj dužan dokazati postojanje štete, kada je šteta nastala, identificirati štetnika, njegovu krivicu kao i uzročno posljedičnu vezu između štetne radnje i posljedica štete te predlaže da uzimajući u obzir sve navode odgovora na tužbu prvotuženika da se tužba tužitelja u cijelosti odbije i tužitelj obaveže na plaćanje troškova postupka prvotuženika.

Prvotuženik podneskom od 24.10.2023.godine predložio da sud obavijesti o parnici i pozove na miješanje osiguravajuće društvo ASA Osiguranje d.d. Sarajevo što je sud i učinio podneskom od 15.07.2024.godine koji je navedenom osiguranju dostavljen 17.07.2024.godine, međutim osiguranje ni na koji način nije uzelo učešće u postupku.

Drugotuženik u odgovoru na tužbu zaprimljenom u sud 06.11.2023.godine predlaže da se tužba tužitelja odbije u cijelosti kao neosnovana i da se tužitelj obaveže na plaćanje troškova postupka drugotuženika.

Drugotuženik smatra da tužitelj nije dostavio dokaze kojim dokazuje aktivnu legitimaciju što je isključivo njegova obaveza.

Drugotuženik ukazuje da projekat izgradnje dionice autoputa na Koridoru Vc Putnikovo brdo-Medakovo ne graniči niti je u neposrednoj blizini nekretnina tužitelja, naprotiv najbliža tačka udaljenosti je oko 400 metara te drugotuženik osporava pasivnu legitimaciju.

Drugotuženik osvrćući se na navode tužbe da je došlo do nastanka određene štete na njegovim nekretninama i da je šteta prouzročena ravnanjem terena, izvlačenjem zemlje, obaranjem stabala putem teških mašina, prolaskom teškim kamiona putem koji nije predviđen za mašine i kamione te težine usljed čega je došlo do sleganja terena i oštećenja na kući kao dokaz tužitelj dostavlja nalaz i mišljenje vještaka Hrustić Aide koji se dokaz ne može koristiti u ovom postupku, a tužitelj u potpunosti paušalno navodi činjenice na kojima temelji osnovanost svog zahtjeva i iz kojih navoda se to ne može utvrditi te predlaže da se tužba odbije u cijelosti i tužitelj obaveže na plaćanje troškova postupka.

U postupku koji je prethodio donošenju presude sud je održao pripremno ročište 22.08.2023.godine, uviđaj je obavljen 20.09.2024.godine i glavna rasprava održana 15.11.2024.godine.

Na glavnoj raspravi su provedeni dokazi saslušanjem tužitelja u svojstvu parnične stranke, vještačenje po vještaku građevinske struke Hrnjadović Jasminu iz Doboja, saslušani su svjedoci R. Z., P. H. i B. Dž. te su provedeni dokazi razgledanjem i čitanjem isprava i to: elaborat izgrađenog Mostić Fadila od 31.03.2023.godine, nalaz i mišljenje vještaka Hrustić Aide od 17.08.2023.godine, zahtjev za naknadu štete od 24.08.2023.godine, odgovor drugotuženog od 04.09.2023.godine, koji su dostavljeni uz tužbu a danas predlažem izvođenje i dostavljanje slijedeće dokaze, izvod iz PL broj 153, PL broj 937 K.O. L., kopija katastarskog plana broj 2 k.o. L., zahtjev tužitelja od 20.08.2024.godine, ZK ul.broj 351 k.o. L. sa napomenom da su zadnja dva na okolnosti uspostave zemljišno knjižnog uloška (**dokazi tužitelja**) Ugovor o izgradnji autoputa na koridoru 5C dionica Putnikovo brdo 2 Medakovo broj JPAC 1245-B-118-20 od 11.11.2022.godine sa posebnim i općim uslovima FIDIC (**dokaz prvotuženog i drugotuženog**).

Tužitelj R. Z. u svom iskazu naveo da u predmetnoj kući živi od prije rata još kada je imao 4 godine, da je tu kuću sagradio njegov otac uz pomoć drugih radnika, da su nakon izgradnje i završetka kuće u njoj živio tužitelj sa roditeljima i sa sestrom, da je za građenje izdato odobrenje nadležne službe.

U vezi izvođenja spornih građevinskih radova tužitelj izjavio da je radove izvodio drugotuženik što je zaključio na osnovu radne odjeće radnika i naziva ove firme na korištenim vozilima, da su radovi izvođeni u martu 2023.godine, da je prvo prosječen put kroz šumu, da je tu ranije postojao uži šumski put kojim se nije moglo prolaziti vozilima, da su isječena stabla i povraćeni panjevi, do dubine od oko pola metra je odstranjen humus te su nasuti šljunak i kamenje, radovi su

trajali 5 do 6 dana i za radove korišteni bageri, kamioni i valjci, nakon toga taj put nije korišten jer i nije završen tj. nasut je tampon i put uvaljan, za vrijeme radova izvođač je ostavljao vozila u dvorištu tužitelja iako se tužitelj tome suprostavljao, radovi i ostavljanje vozila nisu prestali zbog protivljenja tužitelja a tužitelj je za vrijeme izvođenja radova primjetio oštećenja na kući i prijavio u Mjesnu zajednicu čiji je predstavnik bio B. Dž. koji je podnio prijavu nadležnoj općinskoj službi Općine Tešanj koja je obavila uviđaj i tom prilikom je obavljen razgovor sa tužiteljem i predstavnicima izvođača (prilikom prvog uviđaja služba nije sačinila nikakav zapisnik ni fotografije već je drugi put angažiran vještak koji je sačinio nalaz) a u drugom navratu angažovan je vještak građevinske struke koji je sačinio nalaz sa kojim se tužitelj obratio predstavnicima drugotuženika čije je sjedište bilo u Kraševu gdje je prezentirao nalaz vještaka, međutim nije dobio nikakav zadovoljavajući odgovor, a nalaz je sačinjen kako bi stranke eventualno zaključile nagodbu a u predstavništvu izvođača mu je rečeno da taj nalaz može „okačiti mačku o rep“ te je tužitelj angažirao punomoćnika za pokretanje spora.

Tužitelj pojašnjavao da je svrha prosjecanja puta kroz šumu bila da bi se mještanima izgradila obilaznica zbog izgradnje tunela i da tim putem izlaze na Tešanjku i Lepenicu.

Tužitelj izjavio da je kuću sagradio njegov otac ali da je tužitelj isključivi vlasnik kuće, da kuću za stanovanje koristi porodica tužitelja koju osim tužitelja čine supruga i sin i da su sva oštećenja na objektima nastala za vrijeme izvođenja radova i da su oštećenja od tada nepromijenjena, da u prostoru koji porodica koristi za stanovanje tužitelj nije primjetio unutrašnja oštećenja na objektu.

Tužitelj dopunio iskaz o protivljenju ostavljanja i parkiranja vozila izvođača u njegovom dvorištu navodeći da je tome prisustvovao i inženjer izvođača a radnici nisu reagovali na način da bi premjestili vozila ili prestali sa parkiranjem, radilo se o kamionima, buldožerima – bagerima, da je izvođač ostavljao vozila u njegovom dvorištu i dvorište koristio za okretanje vozila prilikom rada tj. tokom dana, da su radovi izvođeni tokom cijelog dana i vozila ostavljana tokom noći.

Tužitelj ponovio da je za građenje izdato odobrenje, da je postojao i projekat radova, međutim je taj dokument bio u zanatskoj zadruzi na Tešanjci koja je pogođena tokom rata te su sve isprave uništene i da se ne sjeća šta je tačno izjavio tokom uviđaja ali da ostaje pri tvrdnji da je izdata građevinska dozvola, a u vezi građenja pomoćnih objekata, podzida i slično tužitelj naveo da su građeni uz pomoć drugih majistora.

Svjedok R. Z. (otac tužitelja) izjavio da stanuje u neposrednoj blizini sinove kuće, da su kuće udaljene oko 4 metra, da se sjeća izvođenja radova od strane E.-a., radilo se o prosjecanju puta kroz šumu, isječena su stabla, vađeni panjevi uz pomoć bagera, tu su bila i velika stabla cera, put je otkopan i kasnije nasipan, put prolazi pored kuće tužitelja i svjedoka, potom je naloženo kamenje kamionima i teret je premašivao stranice prikolice, da su se zbog tih radova tresli i prozori na kući svjedoka i da je također zapazio oštećenja u vidu pukotina iznad nadvoja, da su radovi trajali duže vrijeme vjerovatno i duže od mjesec dana, da je trebao biti izgrađen pristupni put za mještane, međutim put nije završen i svjedoku nije poznato da li će i bit, da se radi o djelatnicima izvođača E. a. svjedok je zaključio po natpisima na vozilima, a za radove su korišteni bageri, valjci i kamioni.

Svjedok izjavio da se lično obraćao vozačima kamiona ukazujući im da pričinjavaju štetu na što je njihov odgovor bio da samo rade svoj posao, tužitelj mu je ukazao da je primjetio oštećenja na

svojoj kući u što se uvjerio i svjedok, oštećenja su bila u vidu pukotina i „napuhavanja“ podzide, slijeganja pločnika ispred kuće kao i podzide ispred kuće, a svjedok nije bio prisutan kada su dolazili službenici iz općine i vještak, a svjedok se nije obraćao nikom drugom osim vozača već je to činio tužitelj.

Svjedok izjavio da je rukovodio radovima na izgradnji kuće tužitelja, da je za izgradnju pribavljeno odobrenje, izrađena projektna dokumentacija, da je bio glavni majstor jer građevinske radove obavlja od malih nogu, radio je u građevinskim firmama u Hrvatskoj tačnije u dvije građevinske firme kao i građevinskoj firmi Zenit koja je registrirana u općini Tešanj, pravio je kuće i druge objekte u cijelosti, da se i sada time bavi pošto mu je penzija nedovoljna za preživljavanje, za obavljanje ovih poslova nije imao registrirani obrt ali je svjedok napravio više kuća od kojih spominje kuću tužitelja, vlastitu kuću, sagrađio je kuće dvojici braće i da je za gradnju kuće koju sad koristi tužitelj pribavio odobrenje i da je kuća sagrađena po projektu, da je prilikom rada za firmu Međumorje Čakovec stekao kvalifikaciju tesara koje kvalifikacije se priznaju samo za rad u toj firmi i da je inače završio četverogodišnju školu, svjedok smatra da bi građevinska dokumentacija koju je spominjao da je pribavljena trebala biti kod tužitelja.

Svjedok P. H. izjavio da je zaposlenikom općine Tešanj na poslovima stručnog suradnika za rad sa mjesnim zajednicama od 2012. godine do danas, da osim tih poslova od 2019. godine obavlja poslove koordinacije između investitora, izvođača, općine i mjesnih zajednica u vezi izgradnje puta V c i da su se njegovi zadaci mijenjali obzirom na faze projekata tj od pregovaranja do izgradnje puta a koji poslovi koordinacije se sastoje od pismene koordinacije, održavanja sastanaka sa raznoraznim učesnicima u toku gradnje i direktni terenski rad, obilazak specifične lokacije.

U vezi konkretnog slučaja svjedok izjavio da je na zahtjev izvođača radova krajem 2022.godine su započeli radovi na autoputu Putnikovo brdo Medakovo i pripremni radovi za gradnju tunela „Hrasnik“ koji je podrazumijevao ukopavanje čitavog brda, izgradnju cijevi i vraćanje materijala, tim radovima bila bi prekinuta komunikacija Tešanjka staro Kraševo, a na zahtjev izvođača tražili smo alternativni pravac kako bi obezbijedili nesmetani pristup za cca 30 domaćinstava i tijekom januara 2023. sa šefom gradilišta M. O. i socijalnim nadzorom S. H. provjerili u tri mogućnosti za izgradnju puta i odabrali su kao najkvalitetniju saobraćajnicu pored kuće tužitelja.

Svjedok naveo da je krajem januara pošto je šef gradilišta odobrio te radove počeli su radovi na izgradnju tog puta i prvu prijavu za konkretan slučaj svjedok dobio telefonski 14.02.2023.godine o kojoj je upoznao izvođača nadzora investitora i tražio vještaka da snimi oštećenja jer je tad bilo u fazi snimanje tzv. nultog stanja za objekte koja su u pojasu autoputa, a konkretna kuća nije bila obuhvaćena jer je udaljena više od 50 m trase autoputa ali je vještak Fadil Mostić iz Visokog izvršio obilazak objekta od 17 do 20. 02.2023. godine, svjedok nije i nema običaj da ulazi u objekte koji su pretrpjeli štetu iz više razloga.

Svjedok izjavio da je postupio po zahtjevu i izašao na teren sa sekretarom Mjesne zajednice ali nije ulazio u objekte jer nije stručan da procjenjuje štetu i drugi razlog je što je odavde i ne može sebi dozvoliti da bi sav teret tih ljudi preuzeo na sebe jer ti ljudi poslije samo znaju svjedoka.

Svjedok naveo da je sa vještakom Fadilom Mostićem izašao na teren između 17 od 20.02.2023 godine i vještak je napravio je elaborat tzv nultog stanja s tim da je naveo da je bilo

evidentno novih oštećenja na objektu a elaborat ne dostavlja inače u Općinu nego izvođaču radova i vlasniku, da se elaborati nultog stanja rade u svrhu zaštite vlasnika i izvođača radova, u konkretnom slučaju prilikom izlaska iz objekta Fadil Mostić mu je (svjedoku) izjavio da je vlasnik bio jako korektan da je pokazao novonastala oštećenja ali da je u jednom dijelu kuće kazao neke sitnije pukotine i da su bile od prije i svjedok smatra da je to jako bitno naglasiti, a sam elaborat prema saznanjima svjedoka dostavljen je u maju 2023. godine vlasniku objekta i izvođaču.

Svjedok dodatno pojasnio da se elaborat nultog stanja sačinjava prije izvođenja radova u cilju zaštite interesa vlasnika imovine koja može biti ugrožena i izvođača i ovaj dokaz može biti kasnije korišten za sporazum o naknadi štete ili prilikom spora ovih subjekata a u ovom slučaju je elaborat rađen tek po pozivu vlasnika da je načinjena šteta s tim što pojašnjava da se ti elaborati rade u slučajevima kada je imovina građana udaljena do 50 m od trase autoputa što ovdje nije bio slučaj te je rađen na poziv vlasnika a prilikom izgradnje alternativnog pristupa za 30-tak domaćinstava.

Svjedok naveo da je uviđaju koji je spomenuo bio prisutan M. O. kao šef radilišta ispred E. a., S. H. kao socijalni nadzor angažiran na gradnji auto puta a ispred E. a. je bio prisutan A. H. umjesto O. M., da se radilo o uređenju javnog puta konkretno iskoličenja, skidanja humusa dubine do 50 cm, nasipanja trase krupnim kamenom do tih 50 cm, nasipanju i valjanju tamponom koje nije u potpunosti završeno ali će biti nastavljeno.

Svjedok izjavio da je upoznat i sa glavnim projektom izvođenja radova na dionici Putnikovo brdo Medakovo i odgovarajući na pitanja rekao da je projektom bila predviđena gradnja tunela Hrastnik sistemom „cut&cover“ koji je podrazumijevao uklanjanje brda, ukidanje saobraćajnice izradu tunela i vraćanje brda, projektom nije bilo predviđeno kako će cca 30 domaćinstava dolaziti u to vrijeme do svojih objekata zato što su rješenje tražili E. a. i općina T., dogovoren je izlazak na teren i ranije je opisao šta je sve poduzeto, da su radovi u prvoj fazi su trajali nekih 40 dana u međuvremenu je došlo do promjene tehnike gradnje tunela i radovi su obustavljeni da bi bili nastavljani krajem godine jer je izvođač radova zaključio da mu je taj put potreban prilikom izgradnje potputnjaka Lepenica koji presijeca glavni ulaz u naseljeno mjesto Lepenica i zadnje aktivnosti su bile „u utorak kada smo sa E. a. obišli taj put- lokaciju Potkutnjaka i da se taj put asfaltira i sad se ne radi za 30 nego za 430 domaćinstava, projekat je bio dužan da izradi izvođač radova, obaveza općine je bila da iskoliči trasu koja je javno dobro što je i urađeno“.

Svjedok B. DŽ. izjavio da mu je kao predsjedniku savjeta Mjesne zajednice Tešanjka poznato da je za određeni broj domaćinstava trebao biti izgrađen alternativni pristupni put zbog toga što je put kroz naselje prosječen zbog izgradnje tunela, da su kao mjesna zajednica predložili da se taj put izgradi preko zemljišta državne svojine, taj put je započet međutim nije dovršen, očekuje se njegovo dovršenje i što je i neophodno potrebno, poznato mu je da su se radovi na izgradnji tog puta sastojali u skidanju humusa, izgradnji kanala, nasipanja i trasiranja puta, da je nekoliko puta i bio na toj lokaciji, poznato mu je da se tužitelj obraćao mjesnoj zajednici na šta je upućen da traži zaštitu prava od nadležnih, svjedoku nije poznato o kakvim se oštećenjima radi, a poznato mu je da se na oštećenja pozivao tužitelj u vezi sa izgradnjom tog puta, svjedok izjavio da poznaje prethodnog svjedoka kao koordinatora za mjesne zajednice od općine Tešanj da sa njim nije razgovarao o naknadi štete već o izgradnji puta.

Svjedok izjavio da je put građen sa prekidima otprilike oko pola godine a da su radovi ukupno mogli trajati oko 20 do 30 dana kada se zbroje dani u kojem su izvođeni radovi.

Vještak građevinske struke H. J. u pisanom nalazu i mišljenju datiranom sa 16.10.2024.godine u uvodnom dijelu označio sastav stranaka, da je prisustvovao uviđaju suda 20.09.2024.godine i naknadno obavio samostalni uviđaj, da je nekretnine identificirao prema kazivanju i pokazivanju tužitelja u pogledu lokacije nekretnina tužitelja i lokacije građevinskih radova te da su mu pokazana oštećenja koja se sastoje od:

- 1.deformacije potpornog zida na sjevernoj strani parcele tj.na granici parcele 86/5 i lokalnog puta k.č.13/18,
- 2.deformacije u vidu izdizanja tla ispod potpornog zida na sjevernoj granici parcele,
- 3.pukotina i slijeganja pločnika sa sjeverne strane objekta prema putu k.č.13/18,
- 4.pukotina na podrumskom zidu kao i deformacije podrumskog zida na sjevernoj strani objekta prema putu k.č.13/18,
- 5.deformacija tla u dvorištu tužitelja u vidu zatalasanosti terena, između stambenog objekta tužitelja i puta k.č.90 na kome su izvođeni građevinski radovi,
- 6.oštećenja na pomoćnom objektu izgrađenom na k.č.89/4 u vidu pukotina na zidanim zidovima.

Vještak napomenuo da je na ročištu na licu mjesta tužitelju naloženo da izvede raskop temelja sa južne strane objekta kako bi se utvrdila dubina temeljenja i eventualno procijenila širina temelja i nakon kojih radova je vještak 28.09.2024.godine izvršio samostalni uviđaj radi snimanja izvedenog raskopa te je mjerenjem ustanovio da je raskop uz temelj dubine cca 80 cm ali se raskopom nije dostigla kota dna temelja, od vlasnika traženo da produbi iskop za dodatnih cca 10 cm tako da minimalna dubina raskopa bude 90 cm u odnosu na okolni teren što je tužitelj i učinio te je vještak ponovo izmjerio dubinu raskopa od oko 90-93 cm, također utvrđeno da raskopom nije dostignuta kota dna temelja tj.dno temelja je na većoj dubini od izvedenog raskopa i s obzirom da je raskopom dostignuta minimalna propisana dubina temeljenja vještak je odlučio da nema potrebe da se dalje vrši produbljenje raskopa i preporučio vlasniku da raskop zatrpa nakon izvršenog uviđaja, vještak naveo i da je u izvedenom raskopu izmjeren prepust trakastog temelja u odnosu na ivicu temeljnog cokla od 8 cm.

Vještak opisao pojedina oštećenja i procijenio uzroke oštećenja koja se odnose na potporni zid na granici parcela 86/5 i 13/18, naveo dimenzije potpornog zida iznad tla, da se potporni zid uz saobraćajnicu na svojim krajevima sučeljava sa dva okomita potporna zida, da se iznad samog potpornog zida nalazi asfaltirani lokalni put i da su prema tvrdnjama tužitelja putem iznad potpornog zida prolazili teški kamioni drugotuženika i da je došlo do preopterećenja i deformacije potpornog zida u vidu ispupčenja središnjeg zida te do izdizanja terena koje navode je vještak analizirao i pregledao objekat i zemljište, utvrdio da je potporni zid deformisan, da je došlo do horizontalnog pomaka potpornog zida pri čemu je maksimalna deformacija prisutna približno na polovini dužine zida i iznosi oko 6 – 8 cm, što je prikazao slikom broj 5 a da su krajevi potpornog zida pridržani okomitim zidovima te na tim područjima nisu uočene deformacije i da na potpornom zidu nisu uočene veće pukotine.

Procjena je vještaka da je usljed kretanja teških kamiona iznad potpornog zida nastalo vertikalno opterećenje velikog intenziteta koje uzrokuje pojavu aktivnog pritiska tla u vidu horizontalnog opterećenja na tijelo potpornog zida što je izrazio formulom.

Zaključak je vještaka da je pojava deformacije potpornog zida i deformacija izdizanja terena ispod potpornog zida mogu dovesti u vezu sa preopterećenja usljed kretanja teških teretnih vozila i da je usljed toga došlo do deformacije potpornog zida u vidu horizontalnog otklona približno na sredini dužine zida a da nisu uočene pukotine koje bi mogle značajno ugroziti unutrašnju nosivost konstrukcije zida i smatra da nosivost i stabilnost potpornog zida nije značajno ugrožena te predlaže manji konstruktivni zahvat radi sprečavanja daljeg pomjeranja potpornog zida i da nije dozvoljeno kretanje velikih teretnih vozila saobraćajnicom iznad potpornog zida s tim što vještak smatra da obzirom na stepen izgrađenosti i kvalitet završnih obrada objekta i dvorišta, starost potpornog zida kao i potencijalnu opasnost za druge elemente konstrukcije ili susjedne građevine smatra da nije opravdano da se postojeći potporni zid ruši izgrađuje novi te predlaže način saniranja iskopom tla ispred i djelomično iznad potpornog zida sa odvozom iskopanog materijala, betoniranje AB kontrafora u iskopu radi stabilizacije potpornog zida i sprečavanja većih deformacija te nivelisanje terena ispod potpornog zida.

U vezi pukotina i slijeganja pločnika u dvorištu sa sjeverne strane objekta tužitelja vještak konstatirao da je izgrađen pločnik od tzv.mozaik kamena koji je površine 25,50 m², da su na pločniku na više mjesta vidljive pukotine, da je došlo do slijeganja pločnika što se posebno primjeti na spoju sa fasadom objekta, a prema tvrdnjama tužitelja slijeganja i pukotine na pločniku su se pojavile tokom i nakon radova na izgradnji puta na k.č.90 k.o. L. koji je u neposrednoj blizini porodične kuće u vlasništvu tužitelja.

Ocjena je vještaka da na osnovu uviđaja na licu mjesta, prikupljenih podataka i izjave tužitelja može zaključiti da se slijeganje i pukotine pločnika mogu dovesti u vezu sa radovima koje je izvodio drugotuženik i da je usljed pukotina i deformacija u značajnoj mjeri narušena funkcionalnost i estetski izgled pločnika te zbog pojave pukotina i slijeganja uz objekat postoji opasnost oticanja oborinskih voda prema suterenu objekta i preporučuje uklanjanje postojećeg pločnika, pripremu terena i izradu novog, istog ili sličnog pločnika.

U vezi pukotina i deformacija podrumskog zida na sjevernoj strani objekta vještak utvrdio da se radi o deformacijama u vidu horizontalnog izbočenja podrumskog zida prema unutrašnjosti podruma, da su uočene pukotine na podrumskom zidu i AB serklažima podrumskog zida i da su se oštećenja pojavila tokom i nakon radova na izgradnji puta na k.č.90.

Vještak na osnovu uviđaja, prikupljenih podataka, izjave tužitelja analize podataka iz spisa utvrđuje da je predmetni podrumski zid izveden kao zidani zid od betonskih blokova i ojačan vertikalnim AB serklažima te sa dva horizontalna AB serklaža, jedan pri vrhu zida a drugi približno na sredini visine zida, da je ukupna svjetla dužina zida 8,21 m a visina zida tj.visina podrumske prostorije je 2,6 m, da je podrumski zid cijelom svojom visinom zatrpan tlom sa vanjske strane, da nije uočena pojava vlage u podrumskoj prostoriji osim u manjim tragovima na sjeveroistočnom uglu objekta što implicira da je uz objekat vjerovatno izveden određeni tip drenažnog sistema koji obavlja svoju funkciju.

Vještak navodi da su se na podrumskom zidu pojavile deformacije u vidu izbočenja prema unutrašnjosti prostorije koja se mogu jasno detektovati vizuelnim pregledom, maksimalni otklon zida javlja se približno na sredini visine zida i približno na sredini dužine zida tj.na udaljenosti od približno

3,2 m od unutrašnje ivice zapadnog podrumskog zida, a da se na unutrašnjoj površini podrumskog zida pojavilo više pukotina u zidanom zidu i AB serklažima zida, pukotine u vertikalnim serklažima su približno horizontalni što ukazuje na pojavu napona zatezanja na unutrašnjoj plohi podrumskog zida, a da je prosječna širina pukotina oko 1-1,5 mm.

Procjena je vještaka da se pojava deformacije podrumskog zida i pojava pukotina na unutrašnjoj plohi podrumskog zida može dovesti u vezu sa radovima na izgradnji puta, prilikom izvođenja radova na izgradnji puta korišteni su vibrovaljci uz primjenu intenzivnih vibracija (izjava tužitelja), pojava vibracija uzrokuje „rastresanje“ tla što dovodi do privremene izmjene mehaničkih parametara tla (kohezija tla, ugao unutrašnjeg trenja tla), a što uzrokuje uvećanje bočnog pritiska tla na podrumski zid.

Vještak obzirom da je predmetni podrumski dio nosive konstrukcije objekta, predlaže obveznu sanaciju koja se sastoji od širokog otkopa i uklanjanje tla iznad podrumskog zida do kote temelja uklanjanje oštećenog zidanog zida pažljivim štemanjem u kampadama širine do 1,50 m uz prethodno osiguranje prijenosa vertikalnog opterećenja za viših etaža, montaže oplata, armature i betoniranje AB podrumskog zida u kampadama dužine do 1,50 m uz sve prateće konstruktivne zahvate radi osiguranja prijenosa vertikalnog opterećenja i bočnog pritiska tla, izrade hidroizolacije vanjske strane podrumskog zida i izrada drenažnog sistema uz kontinuiran stručni nadzor konstruktora.

U vezi deformacija tla u dvorištu tužitelja u vidu zatalasanosti terena vještak naveo da su dvorištu tužitelja, istočno i sjeveroistočno od objekta između stambenog objekta tužitelja i puta na k.č. 90 na kome su izvođeni radovi na izgradnji puta, pojavile su se deformacije zatravljenog terena u vidu slijeganja i zatalasanosti površine terena, da su se prema tvrdnjama tužitelja deformacije pojavile u vrijeme izvođenja radova na izgradnji puta na k.č. 90 kada je pri izgradnji korištena teška mehanizacija i vršeno zbijanje slojeva puta upotrebom vibrovaljaka uz primjenu intenzivnih vibracija.

Vještak smatra da obzirom da su se deformacije terena pojavile u neposrednoj blizini trase novoizgrađenog puta da se pojava ovih deformacija može dovesti u vezu sa radovima na izgradnji puta na k.č. 90 jer je prilikom izvođenja radova na prosijecanju trase i nasipanju i zbijanju slojeva trupa puta korištena teška mehanizacija, valjanje je vršeno valjcima uz intenzivno vibriranje (prema izjavi tužitelja), a sve je ovo imalo za posljedicu privremenu destabilizaciju padine u dvorištu tužitelja, pojavu klizanja tla i slijeganja uslijed vibracija i destabilizacija terena se opravdano može dovesti u vezu i sa oštećenjima na podrumskom zidu objekta i kamenom pločniku iza objekta. Predlaže se sanacija terena u vidu ravnjanja, planiranja i nivelisanja terena te zasadivanja trave na novoformiranoj površini terena.

U vezi oštećenja na pomoćnom objektu izgrađenom na k.č. 89/4 vještak naveo da se radi o djelomično izgrađenom pomoćnom objektu- ostavi ili štali tlocrtnih krajnjih dimenzija 7,94 x 5,30 m, izveden je kao zidana konstrukcija od betonskih blokova sa zidovima debljine 20 cm, sastoji od dvije cjeline- na južnom dijelu objekta je formirana suterenska prostorija, dok je na sjevernom dijelu prostor između zidova ispunjen tlom, objekat nije završen, izvedena je temeljna betonska konstrukcija i ozidani su zidovi prve etaže ojačani vertikalnim AB serklažima, a nisu izvedeni horizontalni serklaži po vrhu objekta niti je izvedena ploča iznad prve etaže, južni dio objekta je pokriven improvizovanim pokrivačem od PVC folije na drvenoj potkonstrukciji.

Vještak naveo da je na licu mjesta uočeno više pukotina na zidanim zidovima pomoćnog objekta, uočena je pojava deformacija zidanih zidova u vidu otklona vrha zida (slike 11, 12, 13 i 14), a nisu uočene pukotine u temeljnoj betonskoj konstrukciji koje bi mogle uticati na nosivost i stabilnost konstrukcije u cjelini.

Prema tvrdnjama tužitelja, navedena oštećenja na pomoćnom objektu su se pojavila tokom ili neposredno nakon izvođenja radova na izgradnji puta na k.č. 90. Trasa puta na k.č. 90 se nalazi uz samu ivicu pomoćnog objekta. Prilikom izvođenja radova na izgradnji puta na k.č. 90 korištena je teška mehanizacija i vibrovaljci uz primjenu intenzivnih vibracija.

S obzirom na prethodno navedeno, vještak smatra da se navedena oštećenja na pomoćnom objektu mogu dovesti u vezu sa radovima na izgradnji puta na k.č. 90. Ovi radovi uzrokovali su značajne vibracije terena uz sami pomoćni objekat što je dovelo do pojave pukotina na zidanim zidovima i deformacije zidanih zidova, smatram da je stepenu oštećenja djelimično doprinijela i činjenica da je pomoćni objekat u vrijeme nastanka oštećenja bio u fazi izgradnje, nezavršen, tj. da nisu izvedeni svi propisani konstruktivni elementi, prije svega horizontalni serklaži po vrhu zidova.

Vještak predlaže sanaciju pomoćnog objekta koja se sastoji od sljedećeg: privremenog uklanjanja improvizovanog pokrivača od PVC folije na drvenoj potkonstrukciji i odlaganje u neposrednoj blizini objekta, uklanjanje postojećih oštećenih zidanih zidova i vertikalnih serklaža do nivoa temeljne konstrukcije, uz prethodnu demontažu vanjske stolarije, izradu novih zidanih zidova do nivoa kako su bili izvedeni na postojećem oštećenom objektu, te ponovna montaža prethodno demontirane vanjske stolarije i ponovna montaža prethodno demontiranog improvizovanog pokrivača.

Vještak sačinio procjenu troškova sanacije prema navedenim stavkama oštećenja koja se mogu dovesti u vezu sa radovima na izgradnji lokalnog puta u neposrednoj blizini objekta, a radi dovođenja oštećenih građevinskih elemenata u stanje najbliže onome prije nastanka oštećenja, prikazao jedinične cijene pojedinih pozicija radova koje predstavljaju prosječne jedinične cijene na tržištu građevinske proizvodnje umanjene za stepen amortizacije koja je uobzirena za pojedinačne građevinske elemente, umanjene uslijed starosti objekta predstavlja funkciju prosječnog vremena trajanja konstrukcije, starosti konstrukcije prema obrascu koji se danas koristi i utvrdio da **ukupni troškovi iznose 14.611,25 KM.**

Vještak u pisanom nalazu odgovorio na pitanja tuženika postavljena u zadacima:

Pitanje: Da li su prilikom gradnje tužiočevog objekta ispoštovani svi važeći tehnički propisi za gradnju objekata, da izvrši uvid u odobreni projekat za gradnju predmetnog objekta (ako postoji) i da se izjasni da li se tužilac prilikom gradnje pridržavao uslova datim u istom, odnosno da li je odstupio od istog, te ako jeste da li je to i u kojoj mjeri doprinijelo nastanku štete

Odgovor vještaka: „S obzirom da nemam detaljnih podataka o načinu i toku same izgradnje objekta ne mogu se izjasniti o tome da li su prilikom gradnje ispoštovani svi važeći tehnički propisi za gradnju objekta. Prema izjavi tužitelja na ročištu na licu mjesta, za predmetni objekat ne postoji odobreni projekat niti odobrenje za građenje. Objekat je izgradio otac tužitelja koji je bio građevinski majstor.

Pitanje: „Na prikladan način provjeriti dubinu temelja objekta, odnosno da se izjasni da li isti zadovoljavaju propisanu dubinu i širinu za konkretno područje te od čega, odnosno od kakvog materijala su isti građeni i da li je posteljica temelja uvaljana do potrebne zbijenosti"

Odgovor: "U poglavlju 2 ovog Nalaza vještaka opisan je način kontrole dubine i procjene širine temelja izradom raskopa uz temelj objekta na južnoj strani. S obzirom da su ostali zidovi objekta djelimično ukopani procjenjuje se da je na južnoj strani, tj. na mjestu raskopa postignuta najmanja dubina temeljenja, da je na svim ostalim područjima dubina temeljenja veća, te je ova lokacija usvojena kao mjerodavna za kontrolu.

Nakon izvedenog raskopa izvršen je uviđaj i snimanje temelja objekta. Temelji su izvedeni kao trakasti betonski temelji sa temeljnim soklom iznad trakastog temelja. Utvrđeno je da je dubina veća od 93 cm (raskop nije dostigao dubinu dna temelja). Izmjereni prepust temelja u odnosu na temeljni sokl iznosi 8 cm. Ako se pretpostavi da je temelj izveden ispod nosivog zida (Što je uobičajen i najčešći slučaj), širina trakastog temelja procjenjuje se na: $25 + 8 + 8 = 41$ cm. Zaključuje se da su temelji objekta izvedeni na dubini većoj od minimalne propisane (80 cm s obzirom da dubinu smrzavanja na ovim područjima).

Potrebna širina temelja zavisi od nosivosti tla ispod temelja. proračun nosivosti tla radi se na osnovu geoloških parametara čvrstoće tla (zapreminska težina tla, ugao unutrašnjeg trenja, kohezija), a koje daju inženjeri geološke struke na osnovu rezultata laboratorijskih ispitivanja uzoraka tla. Definisanje parametara tvrdoće tla je predmet analize inženjera geološke struke te se o ovome ne mogu izjasniti. Međutim, s obzirom da na vidljivim dijelovima temelja nisu uočene pukotine, tragovi slijeganja i slično, može se opravdano pretpostaviti da tlo ispod temelja ima zadovoljavajuću nosivost za izvedene širine trakastih temelja.

Koliko mi je poznato ne postoji tehnologija kojom je moguće, nakon što je objekat izgrađen, naknadno utvrditi da li je posteljica temelja bila uvaljana do potrebne zbijenosti. Objekat je izgrađen prije 40-tak godina. Posteljica ispod temelja je odmah nakon izgradnje, a naročito nakon perioda od 40 godina, bila izložena pritisku od težine samog objekta što je dovelo do zbijanja posteljice. Bez obzira koju metodu ispitivanja modula stišljivosti primijenili sada, nije moguće utvrditi da li je i u kom procentu zbijanje izvršeno prije same izgradnje, a u kom procentu je rezultat sabijanja od same težine objekta.

Pitanje: „Izjasniti se da li su oštećenja na objektu mogla nastati kao rezultat njegove istrošenosti ili dogradnje, odnosno nepridržavanja uslova iz projektne dokumentacije , tj. da li su oštećenja mogla nastati zbog nesolidne gradnje objekta"

Odgovor: "Uviđajem na licu mjesta izvršeno je snimanje stambenog objekta u vlasništvu tužioca. Izvršen je pregled i snimanje vanjskog dijela objekta, te unutrašnjosti objekta u dijelu suterena i na potkrovlju objekta. Vanjski zidovi na nivou suterena nisu obloženi fasadom te je vidljiva nosiva konstrukcija objekta (slika 2, 3, 4). Zidovi u potkrovlju nisu obrađeni malterom sa unutrašnje strane te je vidljiva nosiva konstrukcija objekta (slika 18 i 19).

Vizuelnim pregledom vidljivih dijelova konstrukcije objekta utvrđeno je da je nosiva konstrukcija objekta izgrađena kao zidana konstrukcija od betonskih blokova (suteren) i blok opeke (potkrovlje). Zidani zidovi su na vidljivim dijelovima konstrukcije ojačani horizontalnim i vertikalnim serklažima. Objekat je temeljen na trakastim betonskim temeljima. Nisu uočeni konstruktivni nedostaci na osnovnom objektu koji bi mogli uticati na nosivost i stabilnost objekta. Pregledom vanjskog dijela objekta, unutrašnjosti podrumске etaže i potkrovlja objekta nisu uočene pukotine ili deformacije na konstrukciji objekta koje bi mogle narušiti nosivost istog, izuzev pukotina i deformacija na

podrumskom zidu (predmet procjene) i pukotine na gredi dograđenog dijela objekta na zapadnoj strani (nije predmet procjene).

Prema tome, može se zaključiti da je konstrukcija osnovnog objekta izvedena korektno i solidno za ovakvu vrstu objekata. S obzirom na sve prethodno navedeno smatram da oštećenja na objektu koja su predmet vještačenja nisu nastala kao rezultat istrošenosti objekta ili nesolidne gradnje objekta.

Pitanje: “Utvrđiti da li predmetni objekat sadrži sve građevinske elemente propisane i predviđene građevinskim propisima i standardima, odnosno, da li predmetni objekat ima neizostavne građevinske elemente poput armiranih temelja, serklaža, stubova i sl.. Te ukoliko isti nema naprijed pobrojane elemente da se izjasni da li su takvi nedostaci mogli dovesti do nastalih oštećenja“.

Odgovor vještaka: Kako je to u značajnoj mjeri opisano u odgovorima na prethodne zadatke za vještaka, vizuelnim pregledom vidljivih dijelova konstrukcije utvrđeno je da konstrukcija objekta sadrži sve uobičajene konstruktivne elemente propisane za ovu vrstu objekata. Objekat se temelji na betonskim trakastim temeljima sa temeljnim soklom. Nosivi zidani zidovi omeđeni su horizontalnim i vertikalnim betonskim serklažima. Nisu uočeni konstruktivni nedostaci koji bi mogli nepovoljno uticati na nosivost i stabilnost konstrukcije objekta. Prema izjavi tužitelja nije primijećena pojava pukotina i deformacija u unutrašnjosti objekta (izuzev oštećenja koja su ranije navedena ili koja su predmet vještačenja). Nije poznato u kakvom su stanju elementi konstrukcije koji nisu dostupni vizuelnom pregledu (dijelovi konstrukcije ispod slojeva maltera, ispod slojeva fasade i sl.), međutim, prilikom uviđaja nisu uočeni pokazatelji koji bi ukazivali na nedostatke na nosivoj konstrukciji objekta.

Zaključci i mišljenja vještaka

1. Uviđajem na licu mjesta utvrđena su slijedeća oštećenja na objektima tužitelja:

- deformacije potpornog zida na sjevernoj strani parcele u vlasništvu tužitelja, tj. na granici parcele broj 86/5 i lokalnog puta k.č. 13/18,
 - deformacije u vidu izdizanja tla ispod potpornog zida na sjevernoj granici parcele pukotine i slijeganje na pločniku sa sjeverne strane objekta, prema putu broj 13/18,
 - pukotine na podrumskom zidu kao i deformacije podrumskog zida na sjevernoj strani objekta prema putu 13/18,
 - deformacije tla u dvorištu tužitelja u vidu zatalasanosti terena između stambenog objekta tužitelja i puta k.č. 90 na kome su izvođeni građevinski radovi,
- oštećenja na pomoćnom objektu izgrađenom na k.č. 89/4 u vidu pukotina na zidanim zidovima.

Vještak napominje da uz pretpostavku da su tvrdnje tužitelja o vremenu nastanka navedenih oštećenja tačne smatram da se navedena oštećenja mogu dovesti u vezu za građevinskim radovima koji su izvođeni na k.č. 90 k.o. L. prilikom izgradnje lokalnog puta na ovoj parceli, te kasnijom upotrebom novoformiranog puta na 90 i 13/18 za saobraćaj teških teretnih vozila, prilikom izgradnje predmetnog puta korištena je teška mehanizacija i vršeno zbijanje slojeva trupa puta velikim vibrovaljcima uz upotrebu intenzivnih vibracija, vibracije kao i preopterećenje uslijed kretanja teških teretnih vozila i mehanizacije novoformiranim putem na k.č. 90 na istoj strani parcele tužitelja i postojećim asfaltnim putem na 13/18 na sjevernoj strani uz parcelu tužitelja mogli su uzrokovati prethodno navedena oštećenja, a analizom dostupnih podataka nisu detektovani drugi potencijalni uzročnici nastanka navedenih oštećenja.

Vrijednost nastale štete, tj. vrijednost radova koje je potrebno izvesti kako bi se sanirala nastala šteta, uzimajući u obzir i amortizaciju uslijed starosti građevinskih objekata ili dijelova objekta, procjenjuje se na iznos od 14.611,25 KM slovima: tetraeststotinačetina i 25/100 KM).

Vještak navodi da obzirom da nema detaljnih podataka o načinu i toku same izgradnje objekta ne može se izjasniti o tome da li su prilikom gradnje ispoštovani svi važeći tehnički propisi za gradnju objekta, prema izjavi tužitelja na ročištu na licu mjesta, za predmetni objekat ne postoji odobreni projekat niti odobrenje za građenje, objekat je izgradio otac tužitelja koji je bio građevinski majstor.

Izradom raskopa temelja sa vanjske strane na južnoj strani objekta utvrđeno je da je objekta temeljen na propisanoj dubini, tj. izmjerena dubina je veća od minimalne propisane za predmetno područje.

Potrebna širina temelja određuje se na osnovu geomehaničkih parametara tla, a koji se dobiju laboratorijskim ispitivanjem uzoraka tla i terenskim istražnim radnjama od strane inženjera geološke struke. Ovo izlazi iz okvira građevinske struke te se o istom ne može izjasniti. Međutim s obzirom da na vidljivim dijelovima temelja nisu uočene pukotine, tragovi slijeganja i slično, može se opravdano pretpostaviti da tlo ispod temelja ima zadovoljavajuću nosivost za izvedene širine trakastih temelja.

Vještak naveo koliko mu je poznato ne postoji tehnologija kojom je moguće, nakon što je objekat izgrađen, naknadno utvrditi da li je posteljica temelja tokom gradnje bila uvaljana do potrebne zbijenosti.

Prilikom uviđaja na licu mjesta nisu uočeni konstruktivni nedostaci na osnovnom objektu koji bi mogli uticati na nosivost i stabilnost objekta-prema tome može se zaključiti da je konstrukcija objekta izvedena korektno i solidno za ovakvu vrstu objekata.

S obzirom na sve navedeno u poglavlju 5 ovog nalaza vještak smatra da oštećenja na objektu koja su predmet vještačenja nisu nastala kao rezultat istrošenosti objekta ili nesolidne gradnje objekta.

Vizuelnim pregledom vidljivih dijelova konstrukcije utvrđeno je da konstrukcija objekta sadrži sve uobičajene konstruktivne elemente propisane za ovu vrstu objekata, nisu uočeni konstruktivni nedostaci koji bi mogli nepovoljno uticati na nosivost i stabilnost konstrukcije objekta, nije poznato u kakvom su stanju elementi konstrukcije koji nisu dostupni vizuelnom pregledu (dijelovi konstrukcije ispod slojeva maltera, ispod slojeva fasade i sl.), međutim, prilikom uviđaja nisu uočeni pokazatelji koji bi ukazivali na nedostatke na nosivoj konstrukciji objekta.

Prilikom raspravljanja nalaza vještak izjavio da mu nisu bili poznati podaci o broju i vrsti vozila koja su saobraćala putem pored kuće tužitelja, da mu nije poznato da postoje standardi o dopuštenoj jačini vibracija koju stvaraju vibrovaljci niti mu je poznato o kojim silama bi se radilo, da je problematiku uticaja vibracija na nosivu konstrukciju objekta detaljno opisao na strani 9 svog nalaza i da mu nisu poznati njemački standardi koje spominje punomoćnik prvotuženika.

Uvezi kazivanja punomoćnika na izostavljanje obračuna amortizacije objekta prilikom utvrđivanja štete vještak izjavio: "amortizacija za pojedinačne stavke radova su uobzirene u

jediničnim cjenama pojedinih stavki a što je i navedeno u poglavlju IV nalaza vještaka. Nije dat poseban prikaz same amortizacije tj. ne radi se o propustu vještaka“.

Na upit o nedostacima gradnje pomoćnih objekata i utvrđivanje vrijednosti radova za opravku i u kojem procentu ovi nedostaci utiču na visinu štete vještak izjavio: “Teško da se mogu precizno izjasniti o tome koliko bi procentualno oštećenje bilo manje da su izvedeni svi konstruktivni elementi ali smatram da to nije ni presudno jer izvođač radova koji je izvodio radove uz predmetni objekat je trebao da uzme u obzir blizinu tog objekta kao i činjenicu da je objekat u izgradnji i da je samim tim posebno osjetljiv na vanjske uticaje“.

Na upit o nedostacima konstruktivnih elemenata poput horizontalnih serklaža na pomoćnom objektu i njihovom uticaj na nastanak ili povećanju štete vještak izjavio: “nepostojanje konstruktivnih elemenata kao što su serklaži svakako uvećava mogućnost nastanka štete međutim smatram da predmetni objekat nije problematičan sa aspekta nekvalitetne gradnje nego sa aspekta nedovršenosti radova. Objekat koji je viđen na licu mjesta je djelimično izgrađen a zatim je privremeno konzerviran tj. pokriven je improvizovanim pokrivačem a što asocira na to da je investitor iz nekih razloga privremeno obustavio radove ali da planira da ih nastavi jer ne vidim zašto bih neko u onakvom stanju objekat smatrao završenim“.

Na upit o trajnosti konstrukcija i obračuna amortizacije kojim se vještak bavio na strani 12 nalaza vještak izjavio: “vrijeme trajanja konstrukcije zavisi od tipa konstrukcije i dostupan je literaturi građevinske struke zavisi od vrste konstrukcije i primjenjenih materijala a literaturu nije naveo u nalazu trenutno napamet nemam podatak ali mogu dostaviti naknadno“.

Vještak izjavi da je isto vrijeme trajanja u pravilima struke određeno za betonske konstrukcije i zidane konstrukcije koje su ojačane betonskim serklažima dok je recimo za drvene konstrukcije nešto manji vijek trajanja.

Vještak u vezi nezavršenosti neizgrađenosti vertikalnih serklaža na pomoćnim objektima izjavio da je ovo pitanje razjašnjavao na stranicama 25, i strani 26 gdje su na slikama 10 i 12 vidljivi izvedeni vertikalni serklaži na pomoćnom objektu a što znači da je u pitanju zidana konstrukcija koja je ojačana armirano betonskim serklažom.

U vezi jediničnih cijena na strani 13 i 14 nalaza vještak izjavio: “prikazane jedinične cijene su prosječne jedinične cijene na tržištu građevinskih proizvoda ove cijene su mi dostupne iz ličnog iskustva jer sam 10 godina radio u struci na poslovima tehničkog rukovodioca gdje mi je kalkulacija cijena na tržištu bila jedan od osnovnih zadataka također trenutno se bavim projektovanjem i nadzorom gdje sam u direktnom dodiru sa jediničnim cijenama koje nude izvođači na tržištu, a što nije navedeno u nalazu“.

U vezi količina materijala potrebnih za popravku vještak izjavio: “navedene količine sam dobio mjerenjem na licu mjesta prilikom uviđaja a konkretno u vezi iskopa tla t npr. Točka 3 pa podrumski zid pa redni broj 7 vještak izjavi kao što je navedeno u opisu stavke na samom dnu prikazana je dokaznica količina koja glasi 8,7x2,8x3 gdje 8,7 predstavlja dužinu zidu 2,8 visinu zida izmjereno na licu mjesta sa unutrašnje strane iz podruma a 3 je prosječna širina iskopa koja je potreba da bi zasječena kosina bila stabilna tokom izvođenja radova. Množenjem ova tri broja dobije se

73,08m³ a u vezi tačke 11 obračuni vještaka urađeni na osnovu prosječnog utroška armature po m³ betona“.

Vještak izjavio da su različite cijene montaže i demontaže prozora jer se radi o različitim poslovima u pogledu preciznosti izvedbe i utroška vremena, a što je utvrdio na osnovu prosječnog radnog sata odgovarajućeg radnika.

Sud je provedene dokaze cijenio prema pravilima određenim čl.8. i čl.123. ZPP i kriterijima za raspodjelu tereta tvrdnji i tereta dokaza na stranke postavljenim odredbama čl.7., čl.77 i čl.102. ZPP imajući u vidu da je predmet spora naknada štete na zemljištu i objektima tužitelja uslijed izgradnje puta u neposrednoj blizini objekata tužitelja prema odredbama čl.154.st.2. u vezi sa odredbama čl.207, čl.173. i čl.174.ZOO.

Prema navedenim kriterijima o teretu dokaza tužitelj je kao oštećenik dužan dokazati da je vlasnik ili pretpostavljeni vlasnik nekretnina, da je izvođenje građevinskih radova u neposrednoj blizini zemljišta i objekata tužitelja predstavljalo opasnu djelatnost u smislu čl.173 i čl.174.ZOO i visinu štete,obavljanje opasne djelatnosti je faktičko pitanje koje utvrđuje sud, a tuženici su kao investitor i izvođač građevinskih radova dužni dokazati bilo koji od osnova za oslobođanje od solidarne odgovornosti za štetu u smislu čl.177.ZOO.

Tužitelj je posjedovnim listom broj 937 za k.o. L. dokazao da je upisanim posjednikom nekretnina 85/5 i k.č. 86/5, izvodom iz posjedovnog lista broj 153 za k.o. Lepenica dokazao da je k.č. broj 90 upisana kao Javni put,a kopijom plana i nalazom i mišljenjem vještaka građevinske struke - ortofotosnimkom dokazao da su na parcelama na kojim je upisan kao posjednik sagrađeni stambeni i pomoćni objekat i da je sporni put (k.č.90) prosijecan i građen u neposrednoj blizini njegovog zemljišta i objekata.

Tužitelj je svojim i iskazima svjedoka i putem uviđaja dokazao da zemljište i zgrade drži u posjedu - koristi za stanovanje sa svojom porodicom koju čine supruga i dijete i da je vršio naknadna ulaganja u uređenje kuće i započeo gradnju pomoćnog objekta, da je kuću sagrađio i prepustio mu na korištenje njegov otac što tužitelja čini savjesnim posjednikom individualno određene stvari (zemljišta i objekata), na način podoban za stjecanje prava vlasništva te se smatra pretpostavljenim vlasnikom u smislu čl. 131.Zakona o stvarnim pravima (ZOSP) te mu pripada pravo na zaštitu od uznemiravanja i pravo na naknadu štete po pravilima obligacionog prava prema odredbama čl.132.st.1.i st.2.ZOSP, a šire poimanje imovinske zaštite pretpostavljenog vlasnika i posjednika proklamira i Ustavni sud BiH u odluci broj.AP 1908/06 od 25.01.2008 godine koja je uložena u spis.

Prema tome neosnovan je prigovor tuženika o nedostatka aktivne legitimacije koji tuženici zasnivaju na pogrešnom uvjerenju da pravo na naknadu štete pripada samo zemljišnoknjižnom vlasniku.

Prvotuženik u svojstvu investitora i drugotuženik u svojstvu izvođača su zaključili:
-Ugovor o izgradnji koridora Vc na dionici Putnikovo brdo Medakovo dana 11.11.2022 godine (dalje:“Ugovor“), poglavlje VI Ugovora predviđa izgradnju svih trajnih i neophodnih privremenih radova kao što je povezivanje naselja koja ostaju bez pristupa prometnicama što je i bila svrhom izgradnje spornog puta kako su pojašnjavali svjedoci),

-Opće uvjete Ugovora o građenju o međusobnom obeštećenju, a izvođač je zaključio ugovor o osiguranju sa Asa osiguranjem (polica P08-0100033605) o osiguranju od svih rizika u svoju i u korist naručitelja između ostalog i za „rekonstrukciju lokalnih cesta“ te se jasno radi o odnosu investitora i izvođača građevinskih radova i na spornom putu, na što je ukazao direktor prvotuženika u odgovoru na odštetni zahtjev „da je izvođač radova po ugovornoj obavezi zaključenoj sa JP Autoceste FBiH d.o.o. preuzeo obavezu obeštećenja trećih lica“ koja klauzula je suprotna odredbama čl.207 ZOO i nije od utjecaja za isključivanje odgovornosti naručitelja prema oštećeniku kao trećem, što znači da su tuženici solidarni dužnici naknade štete koja je nastala na imovini tužitelja prilikom izgradnje alternativne ceste za lokalnu cestu koja je zauzeta izgradnjom tunela „Hrastik“.

Tuženici nisu ničim dokazali tvrdnje da su investitor i izvođač radova na izgradnje sporne ceste (na k.č.90) netko drugi kao npr. općina Tešanj (koja nije odgovorna za izgradnju alternativne ceste) niti su tuženici predložili zaseban ugovor o izgradnji sporne ceste između općine Tešanj i nekog drugog izvođača niti bi to objašnjavalo činjenicu da je izvođač-drugotuženik angažirao vještaka građevinske struke Mostić Fadila iz Visokog u funkciji osiguranja dokaza koji dokaz naručitelj međutim nije predložio za izvođenje (što inače odgovara pravu predlaganja dokaza koji idu u prilog osim kada je primjenjiva odredba čl.177. ZOO).

Prvotuženik kao naručitelj građevinskih radova i drugotuženik kao njihov izvođač odgovaraju solidarno za štetu trećoj osobi koja mu nastane u vezi sa izvođenjem tih radova, radi se o odredbi ius cogens koju izvođač i naručitelj ne mogu isključiti prema trećem, odredba je jasna i ne ostavlja „mjesta“ prigovoru investitora da on nije vlasnikom opreme i interni dogovor može biti povodom i osnovom prilikom regresa isplaćene štete.

Prema rezlutatima uviđaja, kopiji plana i ortofotosnimka i fotografija iz preliminarnih nalaza vještaka građevinske struke očigledno je da je drugotuženik (kao nesporni izvođač radova na prosijecanju i izgradnji alternativnog puta) radove izvodio na k.č. 90 koja je u neposrednoj blizini imovine tužitelja, općepoznato je da se izgradnja puteva u modernim uvjetima vrši angažiranjem radnih strojeva (bagera i vibrovaljaka) te kamiona za dovoz i odvoz materijala.

Tužitelj i svjedoci R. Z. i P. H. suglasno naveli da je prosijecan put, posječeno drveće, povraćeni panjevi, iskopani kanali i humus u dubini do pola metra, odvezen humus i put nasut kamenom i šljunkom i materijal sabijen, da su radovi trajali više dana, a svjedok R. Z. zorno i uvjerljivo opisao da su se od radova tresli prozori, a tužitelj naveo i da su strojevi ostavljani na njegovom zemljištu koji iskazi nisu osporeni paušalnim prigovorima ukoliko su iskazi u suprotnosti sa navodima odgovora na tužbu.

Jednostavno je za pojmiti i zaključiti da se radilo o građevinskim radovima čijim je izvođačem bio drugotuženik, da je za obavljanje radova koristio teške strojeve i terete (po ocjeni vještaka Hrustić Aide težina vozila se mogla kretati od 30-60 tona) koji stvaraju pritisak na tlo i njegove vibracije i da takvi radovi izvođeni u neposrednoj blizini zemljišta i objekata tužitelja proizvode povećanu opasnost od nastanka štete i moraju se stoga moraju ocijeniti kao opasna djelatnost te se imaju primijeniti odredbe čl.173.ZOO uz napomenu da je utvrđivanje da se radi o opasnoj djelatnosti u domenu suda, a ne vještaka građevinske struke Hrnjadović Jasmina koji je argumentirao stav da su oštećenja u uzročnoj vezi sa građevinskim radovima iako se ovdje radi o slučaju pretpostavljene uzročnosti.

(Svakako su korišteni kamioni i njima dovožen i istovaran teret -kamen i šljunak. korišteni strojevi za nabijanje i valjanje šljunka), a tuženici u obavljanju djelatnosti odgovaraju pažnjom dobrog stručnjaka nisu dokazivali poduzimanje bilo kakvih mjera predostrožnoasti-smanjenja rizika od nastanka štete npr. na način da:

- pribave urbanističku i građevinsku dozvolu za izvođenje radova,
- procijene opasnost od nastanka štete zbog blizine objekta što je bila obveza izvođača prema pododredbama 6.7.6. i 6.7.8.Ugovora,
- osiguraju dokaze snimanjem stanja objekta tužitelja prije otpočinjanja radova kao u drugim slučajevima kada se objekti nalaze na manje od 50 metara od zone radova kako navodi svjedok P. H. i kada je i laiku jasno da radovi ugrožavaju objekte u neposrednoj blizini.

Nasuprot tome tuženici su odlučili po svaku cijenu „umanjiti ili isključiti“ vlastitu odgovornost i „i k tomu još“ (parafraza Maka Dizdar) teret dokazivanja „prevaliti“ na tužitelja iako se radi o jasnom slučaju odgovornosti za štetu od opasne djelatnosti, pa tako drugotuženik u odgovoru na tužbu i do kraja raspravljanja ostaje pri tvrdnji da su radovi izvođeni oko 400 metra od kuće tužitelja i „inzistiranju“ da tužitelj dokazuje okolnosti koje mu ne idu u prilog i koje su teret dokaza tuženika (geomehanička svojstva zemljišta, jačinu vibracija i sl.) - odnosno radi se o „tumačenju“ da tužitelj treba dokazivati osnove oslobođanja od odgovornosti tuženika (da šteta potječe od nekog drugog uzroka, da su radovi izvođeni uz dopušten nivo vibracija i sl).

Na tuženicima kao solidarnim dužnicima odgovornosti za štetu zbog opasne djelatnosti, a ne na tužitelju bio teret dokazivanja da šteta potječe od drugih uzroka i da za provjeru i dokazivanje takvih uzroka provode odgovarajuća vještačenja glede svojstava tla, dopuštensti vibracija, specijalističkog simuliranja štetnog događaja i dr.

Tuženici su participirali u provedenom građevinskom vještačenju po vještaku građevinske struke Hrnjadović Jasminu, vještak je utvrdio i pojasnio da objekta nema konstruktivnih nedostataka i da nisu nastajala oštećenja po prestanku radova, da je temeljenje objekata izvršeno prema pravilima struke, a da je pomoćni objekta bio nezavršen i privremeno konzerviran i da to nije nedostatak za koji odgovora investitor već da je upravo zbog toga izvođač radova to morao uzeti u obzir kao veći rizik nastanka štete kao uostalom i za cjelokupne radove u neposrednoj blizini imovine tužitelja jer tuženici kako je naglašeno odgovaraju pažnjom dobrog stručnjaka, a tužitelj pažnjom dobrog domaćina što su uostalom i ugovorili tuženici (pododredbe 6.7.6. i 6.7.8. Ugovora).

Okolnost da tužitelj nije dokazao pribavljanje građevinske dozvole prije izgradnje objekata niti legalizaciju gradnje nema za posljedicu gubitak prava na naknadu štete jer nepribavljanje odobrenja nije uzrok štete te ne oslobađa tuženike odgovornosti za štetu u smislu čl.177 ZOO.

Prigovor tuženika da je vještak sačinio nalaz po kazivanju tužitelja nema kapacitet da preokrene smisao odredbe čl.147.ZPP (da se vještačenje provodi radi utvrđivanja ili razjašnjavanje činjenice za koje je potrebno stručno znanje) obzirom da je vještak upravo razumio zadatak i njegovu svrhu tj. da analizira postojeće stanje zemljišta i objekata pod pretpostavkom da su točne tvrdnje tužitelja i koje je tužitelj dužan dokazati drugim dokaznim sredstvima prema navedenim kriterijima za raspodjelu tereta dokaza na stranke iz čl.173 i 177 ZOO.

Vještak nije bio svjedokom štetnog događaja-građevinskih radova u neposrednoj blizini imovine tužitelja, niti mu je poznato koji i čiji strojevi su korišteni što je pojašnjavao kod svake stavke, a tužitelj je drugim dokaznim sredstvima-subjektivnim i materijalnim dokazima dokazao da je radove izvodio drugotuženik, o kakvim radovima se radi i kakve su posljedice radovi ostavili, što je opredijelilo drugotuženika da provede građevinsko vještačenje po vještaku Mostić Fadilu čije fotografije su sastavni dio procesne građe.

Angažirani vještak je odgovorio na zadatke (pitanja) tuženika o drugim mogućim uzrocima nastanka štete kojih vještak nije utvrdio, dati odgovori su razumljivi i jasni uključujući i odgovore da određene činjenice mogu biti utvrđivanje drugim vještačenjima što nije nedostatak vještačenja već propust tuženika da npr. predlože i provedu geotehničko vještačenje, specijalnu simulaciju štetnog događaja o jačini stvorenih ili dopuštenih vibracija i svojstava tla i objekta i sl. što je teret dokaza bavlaca opasnom djelatnošću propisana čl.177 ZOO, a ne vlasnika imovine.

Preliminarna vještačenja provedena u pretparničnom postupku po zahtjevima stranaka imaju značaj privatnih isprav a prema stavu Ustavnog suda BiH, a nemaju značaj vještačenja koje odredi sud u smislu čl.147. ZPP niti imaju značaj osiguranja dokaza koje također provodi sud u smislu čl.169.ZPP, ali se radi o relevantnim dokazima koji se cijene ponaosob i u vezi sa drugim provedenim dokazima.

Vještak građevinske struke Hrnjadović Jasmin opisao oštećenja i mjere njihove sanacije te troškove sanacijskih radova, procjena po ocjeni suda odgovara stvarnom stanju i cijenama radova i materijala na tržištu i sud prihvata da je restitucija opravdana jer se radi o porodičnoj kući i pomoćnom objektu u smislu čl.185.st.3.i čl.186 u vezi sa čl.207 i čl.277.st.1.ZOO temeljem kojih odredbi obavezuje tuženike na solidarno plaćanje iznosa od 14.611,25 KM zajedno sa zakonskim zateznim kamatama od 01.04.2023.godine tj. nakon što su nastala oštećenja šteta snimljena po vještaku angažiranom od drugotuženika i nalaz sačinjen 31.03.2023.godine za koji je zahtjev sud vezan u smislu čl.2.st.1.ZPP iako kamate pripadaju od dana nastanka štete (čl.186.ZOO).

Zaključna su stajališta suda da je tužitelj provedenim dokazima dokazao da je pretpostavljeni vlasnik imovine i da je šteta nastala u vezi obavljanja opasne djelatnosti-izvođenja građevinskih radova u neposrednoj blizini imovine tužitelja i visinu štete što je bio njegov teret dokaza prema odredbama čl.154., st.2.,čl.173., čl.174.čl.185., čl.186. čl.207. i čl.277. st.1.ZOO, radi se o pretpostavljenoj odgovornosti za štetu od obavljanja djelatnosti kojima se stvara povećan rizik nastanka štete, a tuženici nisu dokazali pretpostavke oslobađanja odgovornosti za štetu ili doprinosa oštećenika nastanku štete u smislu odredbi čl.177 ZOO.

Sud uzgred napominje da je tužitelju pripadao i zahtjev za uklanjanje opasnosti nastanka štete u smislu čl.156 ZOO tijekom i u slučaju nastavljanja radova i da su bile primjenjive odredbe Zakona o eksproprijaciji jer je izvođenjem dosadašnjih ili po očekivanom okončanju radova svakako „zahvaćena“ imovina tužitelja bez utvrđivanja javnog interesa jer se ne radi samo o prosijecanju i izgradnji trase već i održavanju i prometovanju bez definiranih uvjeta.

Sud je provedene dokaze cijenio u potrebnoj i dovoljnoj mjeri za utvrđivanje relevantnih činjenica i kriterijima za raspodjelu tereta odgovornosti za štetu od opasne djelatnosti u odnosu naručitelja i izvođača radova sa jedne i vlasnika imovine sa druge strane, utvrđeno da se radilo o

uznemiravanju imovine tužitelja kao pretpostavljenog vlasnika kojem pripada i pravo na naknadu štete prema pravilima obligacionog prava, da su primjenjive odredbe iz čl.173 i čl.177 ZOO po kojima tuženici nisu dokazali pretpostavke oslobađanja od odgovornosti.

Tužitelj je u cijelosti uspio u sporu te su tuženici obvezani na solidarno plaćanje opravdanih troškova tužitelja koji se sastoje od nagrade punomoćnici odvjetnici za: sastav opomene pred tužbu u iznosu od 360,00 KM, nagrade za sastav tužbe, zastupanja na pripremnom ročištu i glavnoj raspravi u iznosima od po 720,00 KM i nagrade za zastupanje na uviđaju u iznosu od 540,00 KM -što je ukupno 3.060,00 KM sa pripadajućim troškovima PDV u iznosu od 520,20 KM, troškovima vještačenja u iznosu od 450,00 KM i takse na tužbu i presudu u iznosima od po 300,00 KM što ukupno iznosi 4.630,00 KM koje su tuženici dužni platiti temeljem odredbi čl.386.st.1.,čl.387 st.1.i čl.393.st.3.ZPP.

Tužitelju ne pripada puni iznos nagrade za zastupanje po punomoćniku na uviđaju već u iznou od 75 % po OT tj. neopravdano je potraživanje ovog troška za iznos od 180,00 KM sa troškovima PDV od 30,60 KM tj.za ukupan iznos od 210,60 KM.

Tuženicima kao stranama koje su izgubile spor ne pripada pravo na potraživanje troškova postupka tumačenjem argumentum a contrario odredbe čl.386.st.1.ZPP te se njihovi zahtjevi odbijaju kao neosnovani.

S u d a c
Mandić Željko

POUKA:

Protiv ove presude dopuštena je žalba
Kantonálnom sudu u Zenici, u roku od
30 dana, od dana prijema. Žalba se podnosi
putem ovog suda.